

Kaitseministeerium

Meie 18. märts 2025 nr. 1-9/71

Sakala 1, 15094 Tallinn
kantselei@kaitseministeerium.ee

Kriitilised haloonid

Austatud Oliver Tüür

Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ pöördub Kliimaministeeriumi ülesandel taas Kaitseministeeriumi poole, et koondada kokku kaitseotstarbeliste rakenduste haloonikasutuste andmed ning seekord ka laiemate teemadega (teatud haloonikasutuste lõpetamine).

Haloonid on kõrge osoonikihti kahandava potentsiaaliga ained, mille kasutus on lubatud vaid erandjuhtumitel (s.h kaitseotstarbel). Haloonide kriitilise tähtsusega kasutusotstarbe nõuded on kehtestatud kõnealuse määruse 9. artiklis. Haloonide kriitiliste kasutuste tähtajad on kehtestatud kõnealuse määruse V lisas.

- 1. Sooviksime teada, kas eelmisel aastal laevadel raporteeritud kriitiliste haloonide kasutusala ja kogused on jäänud samaks või on muutunud? Kas maha monteerimise plaan aastateks 2026-2028. aastaks on jätkuvalt jõus? Kas tankidelt maha monteerimise plaan 2025. aastaks on jäänud samaks?**
- 2. Mis puudutab Kaitseväe õhusõidukeid, siis oleks samuti vaja uuendatud ülevaadet, millistel all loetletud kasutusosaladel on Eesti Kaitseväe õhusõidukitel kasutusel haloonid ja milline on haloonide jaotus (tüübiti ja kg-põhiselt):**
  - Tavaliselt mehitamata lastiruumide kaitseks - paiksed süsteemid
  - Kabiinide ja meeskonnaruumide kaitseks - käsitulekustutid
  - Mootorigondlite ja abijõuallikate kaitseks - paiksed süsteemid
  - Kütusepaakide tuleohutuks muutmiseks - paiksed süsteemid
  - Kuivruumide kaitseks - paiksed süsteemid.

Samuti soovime teada, kas 2024. a oli lekkeid ning kui suur on haloonide laovarude.

Ootame vastust hiljemalt **31. maiks 2025.a.**

Küsimuste tekkides palume ühendust võtta Eesti Keskkonnauuringute Keskuse õhukvaliteedi- ja kliimaosakonna vanemspetsialisti Ene Kriisiga (tel 56635620, e-post ene.kriis@klab.ee).

3. Õhusõidukite kabiinide ja meeskonnaruumide kaitseks kasutatavate halooni käsitlekustutite maha monteerimise tähtaeg.

Juhime tähelepanu, et vastavalt EL-i määruse 2024/590 V lisale on kabiinide ja meeskonnaruumide kaitseks kasutatavate halooni käsitlekustutite maha monteerimise tähtaeg **31. detsember 2025.a.**

Lisame kirjale infoks osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis tuletõrjegaaside tehniliste valikute komitee viimase aruande, kus saab infot asendusgaaside kohta ka militaarkasutuseks just selles valdkonnas.

Ühtlasi soovime Teid jätkuvalt informeerida, et Eesti Keskkonnauuringute Keskus peab Kliimaministeeriumiülesandel Tallinnas, Suur Sõjamäe 34 Eesti riiklikku osoonikihti kahandavate ainete ja fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemiskeskust, kus hoiustatakse muu hulgas ka Eesti kriitilisteks kasutusteks mõeldud haloone.

Käitluskeskuse võimaluste kohta saab täpsemalt lugeda veebilehel: <http://www.klab.ee/o3/osooniburoo/kaitluskeskus/>. Kui Teie haldusallas peaks tekkima vajadus haloone või külmaaineid ära anda, puhastada või kriitilisteks kasutusteks asendada, siis võib julgesti meie käitluskeskuse poole pöörduda (Kontakt: Tõnu Reintamm, tel 58559947, tonu.reintamm@klab.ee).

Samuti võib Eesti Keskkonnauuringute Keskuse poole julgesti pöörduda erinevates külmusseadmete ja tulekustutusega seotud küsimustes – nõustame kehtivate keskkonnanõuete osas Kliimaministeeriumiga sõlmitud lepingu alusel.

Edaspidist head koostööd soovides

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Margus Kört
Juhatuse esimees
Tel 6112900

Ene Kriis 372 56635620
ene.kriis@klab.ee

Lisa: Montreali protokollis tuletõrjegaaside tehniliste valikute komitee viimane aruanne (2022)